N°. 244. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

[illegible] dezen Courant met het Bijblad is [illegible] in het jaar; die van de Courant alleen f 20; van het Bijblad alleen f 5.

De prijs der advertentiën is 15 cents voor iederen regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 7 SEPTEMBER.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad *n°.* 81.) *WET van den* 31*sten Augustus* 1853, *tot het openen van eenen nieuwen termijn ter vervulling der formaliteiten, bedoeld bij art.* 9 *der wet van den* 28*sten Julij* 1850 (Staatsblad *n°.* 44).

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat verschillende personen, aan wie door Ons, ingevolge art. 8 der wet van den 28sten Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 44), brieven van naturalisatie zijn uitgereikt, hebben verzuimd, binnen den bij art. 9 dier wet gestelden termijn, de geregistreerde brieven aan het bestuur hunner woonplaats te vertoonen, onder verklaring, dat zij de naturalisatie aannemen, en dat er termen zijn om aan die personen de gelegenheid te geven om dat verzuim te herstellen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Ter vervulling der voorwaarden, gesteld bij de 1ste alinea van art. 9 der wet van den 28sten Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 44), om te kunnen treden in het genot der regten, door naturalisatie verkregen, wordt bij deze de bij de laatste alinea van datzelfde artikel gestelde termijn van *zes maanden* voor zoodanige, tot op den dag der afkondiging dezer wet genaturaliseerden, welke verzuimd hebben daaraan te voldoen, op nieuw geopend voor den tijd van *drie maanden*, te rekenen van den dag der afkondiging dezer wet.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten Augustus 1853.

WILLEM.

De Minister van Justitie,
D. DONKER CURTIUS.

Uitgegeven den *zevenden* September 1853.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

(Staatsblad *n°.* 83.) *WET van den* 31*sten Augustus* 1853, *tot verzekering der uitvoering van sommige voorschriften van plaatselijke verordeningen.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de zorg voor de nakoming van sommige voorschriften van plaatselijke verordeningen de bevoegdheid vereischt om de woningen der ingezetenen, huns ondanks, binnen te treden,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Indien de zorg voor de nakoming van eenig voorschrift eener plaatselijke verordening, hetwelk strekt tot handhaving van de openbare rust of veiligheid, of tot bescherming van het leven of de gezondheid van personen, vereischt, dat zij, die met de uitvoering belast zijn of daartoe moeten medewerken, de bevoegdheid bezitten de woningen der ingezetenen, huns ondanks, binnen te treden, kan de gemeenteraad daartoe, hetzij bij diezelfde, hetzij bij afzonderlijke verordening, den last verstrekken.

De bepalingen van artt. 167 en 168 der wet van 29 Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 85), zijn op elke verordening, waarin die last wordt gegeven, en waarop die lastgeving betrekking heeft, toepasselijk.

De onmiddellijke afkondiging, bij art. 171 dier wet vermeld, mag van zoodanige verordening in geen geval geschieden.

Art. 2. De verordening, welke den last geeft, kan, indien daartoe noodzakelijkheid bestaat, bepalen, dat de uitvoering ten allen tijde mag plaats hebben.

Zonder die bepaling mag de last niet tusschen zons-onder- en opgang worden uitgevoerd.

Art. 3. De last kan niet worden uitgevoerd dan in bijzijn, hetzij van den kantonregter, hetzij van het hoofd of een der leden van het gemeentebestuur, of van een commissaris van politie.

Van deze uitvoering en van de redenen die daartoe geleid hebben, wordt door hem, die krachtens bovenstaande [illegible] dig is geweest, binnen twee maal 24 uren proces-verbaal opgemaakt en aan den ingezeten, wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten Augustus 1853.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Uitgegeven den *vierden* September 1853.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

(Staatsblad *n°.* 84.) *BESLUIT van den* 31*sten Augustus* 1853, *tot openstelling van de gemeente* Tiel *als betalings-kantoor bij invoer langs de* Waal.

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Finantien, van den 27sten Augustus 1853, n°. 55, I. U. R.;

Herzien het Koninklijk besluit van den 10den December 1822 (*Staatsblad* n°. 50),

Hebben goedgevonden en verstaan:

Bij uitbreiding van het 2de lid van § II van genoemd besluit, als kantoor van betaling voor den invoer langs *de Waal* aan te wijzen de gemeente *Tiel.*

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 31sten Augustus 1853.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
VAN DOORN.

Uitgegeven den *zevenden* September 1853.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

(Staatsblad *n°.* 85.) *BESLUIT van den* 31*sten Augustus* 1853, *tot openstelling van* Geertruidenberg *als losplaats voor steenkolen, bij invoer langs* den Rhijn *en* de Maas.

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Finantien, van den 27sten Augustus 1853, n°. 57, I. U. R.;

Herzien de Koninklijke besluiten van den 10den December 1822 (*Staatsblad* n°. 50), 20 Maart 1834 (*Staatsblad* n°. 9) en 26 September 1849 (*Staatsblad* n°. 49),

Hebben goedgevonden en verstaan:

Bij uitbreiding van het 2de lid van § II van eerstgemeld en bij uitbreiding van laatstgemeld besluit, alsnog als losplaats voor *steenkolen*, bij invoer langs *den Rhijn* en *de Maas*, aan te wijzen de gemeente *Geertruidenberg.*

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 31sten Augustus 1853.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
VAN DOORN.

Uitgegeven den *zevenden* September 1853.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 4den dezer, n°. 1, is Zijne Koninklijke Hoogheid *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, PRINS VAN ORANJE, benoemd tot luitenant ter zee der 2de klasse.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 4den dezer, n°. 2, goedgevonden, Hoogstdeszelfs beminden Zoon *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, PRINS VAN ORANJE, te benoemen tot 1sten luitenant bij het 1ste bataillon van het regement grenadiers en jagers, à la suite van dat corps.

Bij besluit van den 3den September jl., n°. 46, heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan jhr. *J. H. van Lynden van Lunenburg*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als dijkgraaf van den Lekdijk Bovendams, provincie Utrecht, onder dankbetuiging voor de vele en gewigtige diensten door hem gedurende eene zeer groote reeks van jaren, als hoogheemraad, en sedert 1815 als dijkgraaf van den Lekdijk Bovendams bewezen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Krachtens het slot van art. 7 van 's Konings besluit van 31 Julij 1841 (*Staatsblad* n°. 26) heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, bij beschikking van den 3den dezer, aan den heer *D. G. van Huls*, te *Lobith*, een uitstel van zes maanden verleend tot het in werking brengen der stoombootdienst tot vervoer van reizigers en goederen van *Arnhem* op *Cleve* en tusschenplaatsen op Nederlandsch grondgebied, heen en terug, waarvoor hem concessie werd bewilligd bij beschikking van 2 Februarij 1853, vermeld in de *Staats-courant* van den 6den en 7den dier maand, welk uitstel gerekend wordt te zijn ingegaan met den 2den Augustus 1853.

Op voordragt van den Minister van Binnenlandsche Zaken heeft de Koning goedgekeurd dat het Paleis op het Plein alhier, vroeger door Zijne Majesteit bewoond, worde bestemd voor de plaatsing van het Rijksarchief.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Reeds voor geruimen tijd werd in de berigten uit St. Petersburg gemeld dat het Russische gouvernement eene expeditie uitrustte om een onderzoekingstogt te doen in de zeeën die de Japansche eilanden en Kamschatka bespoelen. Deze expeditie was volgens de met de jongste Indische landpost ontvangen berigten in eene der Chinesche havens aangekomen, bijna gelijktijdig met het naar Japan bestemde eskader der Vereenigde Staten.

Men vermoedt dat de Russische expeditie, ondernomen in een tijdsgewricht waarin omstandigheden welke aan het Russische gouvernement zekerlijk vroeger dan aan de dagbladen bekend zijn geweest, groote gebeurtenissen in oostelijk Asie doen verwachten, nog andere bedoelingen heeft dan het opnemen der kusten. Zoo zegt de Londensche *Globe*:

» De verschijning van drie Russische oorlogsschepen in de Chinesche zeeën heeft onze opmerkzaamheid getrokken. Zij moesten, naar een der berigten zegt, zamenwerken met de Amerikaansche expeditie naar Japan; en zij hielden zich in de nabijheid der voor den Europeschen handel openstaande havens van China, ten einde het eskader der Vereenigde Staten te ontmoeten. Het is niet onwaarschijnlijk dat Rusland zich een groot deel van den roem der Japansche expeditie wil toeëigenen, en dat zijne schepen de Amerikaansche naar de Japansche havens zullen volgen, ten einde het voor de bevolking van Japan den schijn hebbe als of het eskader der Vereenigde Staten de voorhoede der Russische zeemagt ware.

» Doch de gissingen omtrent het doel der Russische expeditie beperken zich niet tot Japan. De expeditie was verder, zeide men, waarschijnlijk bestemd naar den mond der rivier Amur (of Saghalin). Vroeger heeft Rusland, in de aldaar woonachtige Tartaren lastige onderdanen vindende, aan China de landstreek ten noorden van Peking afgestaan, door welke de Amur stroomt. Het is een zeer schoon land, bewoond door een volksstam die aan onafhankelijkheid gewend is. Nabij deszelfs kust ligt het eiland Saghalin, hetwelk den mond der Amur en de ten zuiden gelegen zeeën voor het van de Noordpool afkomend ijs beschut. Men zegt dat Rusland thans dat land weder in bezit wenscht te hebben; en is dit het geval, dan is de reden klaarblijkelijk. In het Kang-Ula-gebergte, hetwelk de grensscheiding der beide rijken uitmaakt, niet ver van Irkutsk, liggen twee forten, het eene aan Rusland en het andere aan China behoorende. Door den bergpas welke door deze beide forten bestreken wordt, loopt de groote weg voor den handel tusschen de beide landen; daar langs wordt pelterij naar China, thee naar Rusland gevoerd. Maar in den laatsten tijd is Siberie eene veel gewigtiger provincie van Rusland geworden het wordt bewoond door een werkzamen menschenstam, en zijn handelsverkeer is grootelijks toegenomen. Doch Siberie heeft geen haven; al zijne noordwaarts stroomende rivieren loopen uit in de eeuwige ijsvelden der Noordpoolzee; en de eenige haven die Siberie zou kunnen vinden, is de mond der rivier Amur.

» Deze gissing heeft het voorkomen van waarschijnlijkheid; en zij wordt des te aannemelijker wegens den gevaarlijken toestand waarin de Keizer van China zich bevindt, en die hem ligter zou kunnen doen besluiten de landstreek der Amur af te staan of eene feitelijke inbezitneming lijdelijk aan te zien."

ITALIE.

Uit Turyn wordt van den 31sten Augustus gemeld, dat de Oostenrijksche gezant die stad met verlof verlaten zou; men dacht dat hij niet spoedig zou terugkeeren, en dat alzoo de diplomatieke betrekking tusschen Oostenrijk en Sardinie feitelijk geschorst zou zijn, daar de Sardinische gezant bij het Oostenrijksche hof zijnen post reeds sedert geruimen tijd met verlof heeft verlaten.

De bevelhebber van het Noord-Amerikaansche oorlogsschip die te Smyrna den uitgeweken Hongaar Koszta aan de handen van Oostenrijk ontrukt heeft, de heer Ingraham, dezer dagen met zijnen bodem ter reede van Genua gekomen zijnde, is aldaar met luidruchtige eerbewijzen van de zijde der bevolking ontvangen, waarbij een aantal uit Lombardije gevlugte Oostenrijksche onderdanen op den voorgrond stonden; de stedelijke overheden hebben deze demonstratie niet tijdig kunnen of willen beletten. Deze omstandigheid had, naar men meende, het misnoegen van het Oostenrijksche gouvernement tegen Piemont nog vergroot.

In het volgende jaar moeten in Piemont algemeene verkiezingen plaats hebben tot vernieuwing der kamer van afgevaardigden; en reeds nu is men zoowel aan de zijde der conservativen als onder de liberalen op de kansen dier verkiezingen bedacht; de liberalen vleijen zich met de hoop dat de wijze waarop de constitutionele staatsinrigting in Piemont werkt, haar meer en meer door de geheele bevolking op hoogen prijs doet stellen; doch zij ontveinzen niet dat ook de partij voor wie de eenige in Italie bestaande constitutionele staatsinrigting een doorn in het oog is, zich bij de aanstaande verkiezingen zal doen gelden en daarbij zal worden ondersteund door invloed van buiten's lands. Zoo schrijft een liberaal correspondent te Genua, welligt niet zonder overdrijving, aan de *Indépendance Belge* het volgende, onder dagteekening van den 1sten dezer:

» De Jesuiten-partij houdt niet op, zamen te spannen tegen de regering van Piemont. De heer Franzoni, de aartsbisschop van Turyn, die door het staatsbestuur wegens zijne wederspannigheid sedert geruimen tijd uit zijne kerkprovincie verwijderd is, heeft zich onlangs naar Parijs begeven, alwaar eene raadsvergadering is gehouden van Fransche en Sardinische voorstanders van den achteruitgang. In die bijeenkomst is besloten met volharding alle middelen te werk te stellen om met hulp van Rome en Oostenrijk de door Koning Karel Albert aan Piemont gegeven constitutie te doen afschaffen. Te dien einde zal men eerst op de leden der wetgevende kamers werken, wanneer deze eerlang weder bijeenkomen, en vervolgens op de bevolking, wanneer de kiezers in 1854 tot de algemeene verkiezingen worden geroepen. Mogt het gelukken de keuze in de meerderheid der kiesdistricten op reactionairen te doen vallen, dan zal men in de nieuwe kamers eene wijziging der constitutie en der organieke wetten doordrijven, en alzoo den weg banen tot geheele opheffing der constitutie; hierbij zullen de ultramontaansche bladen, zoowel de binnenlandsche als die van Parijs, Milaan en Rome, krachtig medewerken, en de pogingen ondersteunen welke door persoonlijken invloed bij het kerkelijkgezinde deel der bevolking zullen worden te werk gesteld. De verkiezing van gematigde liberalen zal men allerwege tegenwerken; en mogt de meerderheid der nieuwe volksvertegenwoordiging tot de demokratische partij behooren, hetgeen wel niet waarschijnlijk maar toch bij de woelingen van Mazzini en zijne handlangers niet onmogelijk geacht wordt, dan zou het gouvernement tot uitersten worden gedrongen, die de zaak der constitutionele staatsinrigting van Piemont binnen en buiten 's lands bederven en den Staat nieuwe vijanden berokkenen zouden, maar hem zijne tegenwoordige bondgenooten en vrienden zouden doen verliezen."

» Het overlijden van den priester Battaro ten gevolge van vergiftiging, heeft onder de bevolking dezer stad groote opschudding te weeg gebragt. Battaro had een aantal republikeinsche liederen gedicht, die door de hoogste kerkelijke overheid te Rome waren veroordeeld. Een geregtelijk onderzoek is wegens dit sterfgeval aangevangen. De uiterste partijen wijten de vergiftiging de eene aan de andere; hoewel tot nog toe niets gebleken is hetwelk belet haar voor het gevolg eener onvoorzigtigheid te houden. Op uitnoodiging der hier ter stede bestaande arbeidersvereenigingen heeft een zeer groot aantal personen het lijk des priesters grafwaarts geleid; zoodat de overheden buitengewone voorzorgmaatregelen tot bewaring der orde noodig achtten."

De Turynsche *Parlamento*, het hoofdorgaan der liberale partij in Piemont, zegt in zijn nommer van den 1sten dezer:

» Wat moet het gouvernement tegen de rijzing der graanprijzen doen? Het moet ook in het vervolg, gelijk tot nog toe, zich onthouden van iets te doen. Onze graanprijzen zijn niet hooger dan in gewone jaren dikwijls het geval is zonder dat het de bevolking ongerust maakt. Alles doet verwachten dat de Europesche markten gedurende de aanstaande herfst en winter genoegzaam voorzien zullen zijn, want allerwege worden de hinderpalen weggenomen die den invoer belemmerden. De graanprijzen zullen niet zoo laag zijn als in overvloedige jaren, maar ook niet zoo hoog als in tijden van schaarschheid.

» Bij ons bestaat een vast regt op den invoer van graan, hetwelk geen tiende van den broodprijs uitmaakt; de schorsing van dit geringe regt zou alleen noodig zijn wanneer er iets moest gedaan worden om de bevolking gerust te stellen; maar zulks is nog het geval niet."

DUITSCHLAND.

Men weet dat Oostenrijk met de Vereenigde Staten weder in geschil is wegens het gebeurde met den uitgeweken Hongaar Koszta te Smyrna. De Oostenrijksche regering wil daarvan een geschil van Europa tegen Noord-Amerika maken. Zoo zegt de half-officiele *Oesterreichische Correspondenz* van den 1sten dezer:

» Aldra zal het gouvernement der Vereenigde Staten zijn oordeel moeten doen kennen over het gebeurde te Smyrna. Daarbij zal blijken of het onder de beschaafde Staten geldende volkenregt of wel eene baatzuchtige staatkunde van willekeur en geweld het rigtsnoer is van het gouvernement der Unie. Mogt het in strijd met Oostenrijks zonneklaar regt beslissen, dan zou geene enkele regering onverschillig kunnen aanzien dat de allen beschuttende beginselen des volkenregts door eene zoo groote zeemogendheid moedwillig geschonden werden. Oostenrijk beweert dat, onverschillig van welken Staat Koszta burger of beschermeling zij, het gedrag van den Noord-Amerikaanschen zeeofficier, die in eene onzijdige haven met oorlogsdaden dreigde om hem te bevrijden, aandruischt tegen alle onder de volken aangenomen begrippen van oorlogs- en zeeregt; en Oostenrijk strijdt hier niet voor zijn belang alleen maar voor de regtsveiligheid onder de volken, en voor allen die bij dezelve belang hebben."

— In een der Berlijnsche nieuwsbladen leest men het volgende:

» Het collegie voor volkshuishoudkundige aangelegenheden, hetwelk aan het Pruissische ministerie van landbouw en handel verbonden is, heeft een zeer belangwekkend advies gegeven. Dikwerf was de vrees geuit dat de bodem van Pruissen bij de steeds toenemende bevolking deze op den duur niet van voedsel zou kunnen voorzien. Hierover om zijn gevoelen gevraagd zijnde, heeft het bovengemelde collegie nagenoeg het volgende geantwoord. De vermeerdering der bevolking in Pruissen bedraagt jaarlijks gemiddeld 160,000 zielen; en voor het onderhoud van dit aantal menschen is jaarlijks ongeveer voor zes millioen thaler voedselstoffen noodig. Doch de opbrengst van den bodem in Pruissen neemt, volgens de berekening van het collegie, thans jaarlijks ook ruim zoo veel toe; en deze toeneming kan nog vele jaren, althans in dezelfde mate voortduren, wanneer de landbouw ook in het vervolg zoo zeer als in de laatste twintig jaren, in uitbreiding en productiviteit vooruitgaat, en in de toenemende bevolking arbeidende handen in ruimte vindt."

— De *Kölnische Zeitung* deelt twee aanschrijvingen mede, door het Pruissische ministerie van binnenlandsche zaken dezer dagen aan de gewestelijke besturen gerigt en inhoudende dat volgens vroegere verordeningen geen Israëliet met het schout-ambt mag worden bekleed, en dat Israëlitische eigenaren van riddermatige landgoederen geene stem in de districts-vertegenwoordiging hebben; dat die vroegere verordeningen wel niet strookken met artikel 12 der constitutie, hetwelk het genot der burgerlijke en staatsburgerlijke regten onafhankelijk stelt van de godsdienstbelijdenis;

maar dat dit algemeene beginsel niet onmiddellijk en zonder eene uitdrukkelijke wetsbepaling de opheffing van bijzondere verordeningen medebrengt.

— In particuliere berigten uit Berlijn van den 3den dezer wordt wederom verzekerd dat de Pruissische regering in de Tolconferentie een voorstel zal doen tot onverwijlde opheffing van het regt op den invoer van graan.

— De Beijersche regering heeft aan de overige leden van het Tolverbond voorgesteld, ook Oostenrijksche producten toe te laten op de tentoonstelling van voortbrengselen der nijverheid van de Tolverbonds-Staten, die in het volgende jaar te Munchen zal worden gehouden. Dit voorstel is door alle Tolverbonds-Staten bereidvaardig goedgekeurd.

— Uit Weenen wordt van den 2den dezer gemeld, dat den vorigen dag, in gevolge het bekende keizerlijk besluit, de staat van beleg aldaar opgeheven is. De tegen de stad gerigte kanonnen waren verwijderd; de patrouilles die ook bij dag langs de straten trokken, vertoonden zich minder dikwerf; doch overigens was er geene verandering merkbaar, behalve voor het garnizoen, hetwelk niet langer eene toelage boven de gewone soldij ontving. Een groot aantal inwoners wilden de opheffing van den staat van beleg met eene illuminatie vieren; doch daar deze demonstratie dubbelzinnig konde schijnen, werd zij door de stedelijke overheid verboden.

— In onderscheidene Duitsche bladen leest men het volgende berigt uit Weenen:

„In Tyrol is het herhaaldelijk voorgekomen dat ingezetenen naar Zwitserland verhuisden en aldaar tot het Protestantsche geloof overgegaan zijnde, naar Tyrol terugkeerden en weder als ingezeten toegelaten verlangden te worden. Naar men verzekert, is uit Weenen aanschrijving ontvangen om dat verlangen af te wijzen, ten einde de in Tyrol geldende staatsburgerlijke beginselen te behoeden tegen de gevolgen van ligtzinnige godsdienstwisselingen."

— Tot wering der natuurlijke pokken, die sedert twee jaren met ongewone hevigheid allerwege in Duitschland voorkomen, heeft de Beijersche regering dezer dagen verordend dat alle kinderen vóór het verlaten der zondagsschool op nieuw ingeënt moeten worden.

FRANKRIJK.

Men weet dat de uitgeweken Hongaar Koszta thans nog in de bewaring is van den Franschen consul te Smyrna, en dat Oostenrijk ook bij het Fransche gouvernement geprotesteerd heeft tegen de geweldadige bevrijding van dien uitgewekene. Een der Parijsche ministeriele bladen, de *Constitutionnel*, behandelt deze aangelegenheid in zijn nommer van den 5den dezer, en berispt, even als de Londensche *Times*, zoowel de Oostenrijksche als de Noord-Amerikaansche handelingen.

„Aan beide zijden — zegt het blad — is gezondigd, maar het eerst door den Oostenrijkschen consul, die iemand deed gevangen nemen welke zekerlijk niet weder zou losgelaten zijn, zoo de inhechtenisneming niet onregelmatig in den vorm en onwettig in den grond ware geweest. Zij was te minder te verdedigen daar zij uitgevoerd werd in een onzijdig land, op het grondgebied eener onafhankelijke mogendheid; want het is eene onbewijsbare bewering dat Oostenrijk over zijne onderdanen in Turkije regtspraak heeft.

„Van den anderen kant is Koszta te onregt als onderdaan der Vereenigde Staten in bescherming genomen; de eenvoudige verklaring dat hij burger der Vereenigde Staten wilde worden, was toch niet genoegzaam om zijne nationaliteit te veranderen.

„Neen, als een revolutionair is Koszta tegenover Oostenrijk in bescherming genomen door de dienaren der Noord-Amerikaansche republiek. Door geene Europesche mogendheid nu zal het ooit als een beginsel van het volkenregt erkend worden, dat de Vereenigde Staten het regt hebben om gewapenderhand de revolutie in Europa te beschermen. Het mag niet aan de Vereenigde Staten vrijstaan de uitoefening der regtsmagt van een gouvernement in den weg te treden onder het belagchelijk voorwendsel dat de schuldige de gehoorzaamheid aan dat gouvernement heeft opgezegd, doch in de daad om dat hij tegen de staatsinrigting van zijn land in opstand is."

ENGELAND.

In de afgeloopen parlements-zitting werd van regeringswege de aandacht van het Lagerhuis gevestigd op den staat der assurantie-maatschappijen, en inzonderheid van de levensverzekering-maatschappijen, en werd voorgesteld door eene commissie van parlementsleden te doen onderzoeken of nieuwe wetsbepalingen en meer regtstreeksche tusschenkomst van het staatsbestuur noodig zouden zijn om die inrigtingen van misbruiken te zuiveren en om hare algemeen nuttige werking verder te ontwikkelen.

De enquête had plaats en de uitkomst is thans openbaar gemaakt.

Omtrent den staat der bestaande assurantie-maatschappijen, zegt de met het onderzoek belaste commissie, dat hij over het algemeen beter is dan zij verwacht had. Wel waren erge misbruiken en grove bedriegerijen tot hare kennis gekomen; maar deze bestonden over het geheel in regtstreeksche overtredingen der wet, die bezwaarlijk door wijziging der wet zouden kunnen worden voorgekomen, zoolang de particulieren niet beter voor hun eigen belang waakten. Doch de commissie merkt op, dat de wet thans het oprigten al te gemakkelijk maakt van assurantie-maatschappijen, ook zonder vooruitzigt op welslagen en zelfs zonder de ernstige bedoeling om assurantie-zaken te doen; zoo zijn sedert 1844, toen de bestaande wet gemaakt werd, voorloopige aangiften gedaan van niet minder dan 811 nieuwe assurantie-maatschappijen van onderscheiden soort; slechts van 140 derzelve is de definitive oprigting aangegeven, en van deze zijn nog maar 96 in wezen.

Verder zegt de commissie, dat de zaken die de assurantie-maatschappijen behandelen, elk jaar meer verschillendsoortig worden, een noodwendig gevolg van den vooruitgang der wetenschap waarop dit bedrijf gegrond is; dat echter het tot nog toe door die nuttige inrigtingen ingenomen terrein betrekkelijk beperkt en hare toepassing voor groote uitbreiding vatbaar is, niet alleen onder de hooge standen en de middenklassen der maatschappij, maar ook onder de lagere klassen, die in den laatsten tijd in zeer aanmerkelijke mate begonnen zijn in het nut van het assurantiebedrijf te deelen.

De bestaande wetsbepalingen worden door de commissie deels ondoelmatig geacht, en deels niets afdoende daar de overheden niet bij magte zijn ze te doen naleven. De tegenwoordige wet doet naar haar oordeel te weinig of te veel: te weinig daar zij het publiek niet tegen misbruiken beschermt, te veel daar zij zulks schijnt te doen en alzoo de waakzaamheid der particulieren doet verflaauwen.

Vervolgens staat de commissie stil bij de vraag, in hoever het staatsbestuur zich met de assurantie-maatschappijen bemoeijen moet. Eenige door haar gehoorde deskundigen, in het algemeen het beginsel van niet-tusschenkomst des gouvernements in zake van handel en bedrijf erkennende, betoogden dat de bijzondere aard van het bedrijf der assurantie-maatschappijen aan het staatsbestuur niet alleen de vrijheid gaf maar ook de verpligting oplegde tot regtstreeksche tusschenkomst ter bescherming en voorlichting des publieks. Andere deskundigen betoogden dat het assuradeursbedrijf in dit opzigt geene uitzondering op den regel uitmaakte: dat de tegenwoordige misbruiken alleen waren mogelijk geworden door de bestaande wetsbepalingen, die aan het publiek een ongegrond vertrouwen hadden ingeboezemd; dat het onmogelijk was, zoodanige met de vrije ontwikkeling der particuliere bedrijvigheid bestaanbare regelen voor de assurantie-maatschappijen te stellen welke niet door de strekking om het publiek zorgeloos te maken, aan hetzelve eer nadeel dan voordeel zouden aanbrengen.

De commissie voegt zich bij het eerste gevoelen; doch zij gaat zoo ver niet als eenige van deszelfs voorstanders, en acht de tusschenkomst van het staatsgezag alleen op twee punten raadzaam en noodig. Vooreerst wil zij eenen waarborg voor de degelijkheid van elke nieuwe assurantie-maatschappij, daarbij echter nadrukkelijk verklarende dat aan de verdere uitbreiding van dit nuttige bedrijf geen hinderpaal dient te worden in den weg gelegd welke niet voor de veiligheid des publieks volstrekt noodig is: zij wil daarom het storten eener som van minstens 10,000 L. st. als borgtogt, gesteld hebben tot vereischte voor de definitive oprigting eener assurantie-maatschappij. Ten tweede wil de commissie aan elke maatschappij de verpligting opleggen om van tijd tot tijd opgaven aan de regering en aan het publiek mede te deelen, welke in de daad zullen in staat stellen tot eene juiste beoordeeling van den toestand der maatschappij; eenige hiertoe strekkende bepalingen worden reeds in de bestaande wet gevonden, maar hebben, naar het oordeel der commissie, niet aan het doel beantwoord.

Het denkbeeld om een collegie van notarissen en een notaris-examen in te stellen, wordt door de commissie aan het Parlement ter overweging aanbevolen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 6den September.*

Volgens opgave van het Ministerie van Finantien is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnsen over de maand Augustus jl. ontvangen aan suiker-accijns in hoofdsom, opcenten en zegel een bedrag van zeven en zeventig duizend zes honderd negentig gulden, een en twintig en een halve cent.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden is het wets-ontwerp tot sluiting van het kanaal van St. Andries, nadat daarover door den Minister van Binnenlandsche Zaken en de heeren van Dam van Isselt, van Sasse van Ysselt, van Swinderen, Lotsij, van Wessem en Regout het woord was gevoerd, met 27 tegen 10 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren: van Lidth de Jeude, van der Oudermeulen, Blankenheijm, Beerenbroek, van Swinderen, van Dam van Isselt, van Wessem, van Weel, van Rhemen van Rhemenshuizen en van Aylva van Pallandt.

Het wets-ontwerp tot duurzame regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen is met 28 tegen 9 stemmen aangenomen, nadat aan de beraadslagingen daarover was deel genomen door den Minister van Oorlog, en de heeren van Swinderen, Cost Jordens en van Rijckevorsel. *Tegen* hebben gestemd de heeren: van Swinderen, van Beeck Vollenhoven, de Sitter, Cost Jordens, van Rijckevorsel, de Bruijn, van Andringa de Kempenaer, van der Lek de Clercq en van Eijsinga.

Nadat de Minister van Finantien en de heeren van Andringa de Kempenaar, van Rijckevorsel en Regout over het wets-ontwerp tot wijziging van het tarief van in- en uitgaande regten gesproken hadden, is die wetsvoordragt met algemeene stemmen aangenomen.

In deze zitting zijn ingekomen twee en dertig adressen houdende bezwaren tegen het aanhangige wets-ontwerp betrekkelijk de regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, en vijftien verzoekschriften tot ondersteuning dier wets-voordragt.

De Commissie voor de Verzoekschriften heeft omtrent een aantal petitien bij de Kamer tegen het laatstvermelde wetsvoorstel ingekomen, verslagen uitgebragt, met welker conclusie, strekkende om de adressen ter griffie te deponeren, de Kamer zich achtereenvolgens heeft vereenigd.

Tegenwoordige toestand der graangewassen en aardappelen in Noordbrabant.

De *tarwe* stond in sommige streken tot in het midden van Junij allerschoonst te velde, in andere had zij reeds vroeg veel geleden door het natte voorjaar, in het algemeen was zij dun in het stroo; zij is vóór en in den bloeitijd gaan liggen, zoodat de tarwe weinig boven een half gewoon gewas kan beschouwd worden.

Over het algemeen en vooral in de zandgronden heeft men van de *rogge* eene betere verwachting dan van de tarwe; in het maaijen heeft men echter opgemerkt dat het beschot middelmatig zal wezen, en slechts op 3/4 van een gewoon jaar gerekend mag worden; de rogge levert dit jaar meer stroo op, dan in het verledene het geval was.

Ofschoon in sommige streken door het natte voorjaar de *garst* en *haver* veel hebben geleden, doen zij evenwel eene allezins bevredigende uitkomst verwachten.

De jongste hagelslag van 23 Augustus jl., heeft echter op vele plaatsen aan de haver aanzienlijke schade toegebragt.

De *boekweit* staat over het algemeen in dit gewest uitmuntend en belooft eene goede opkomst; hetgeen van de haver, door den in de afgeloopene maand plaats gehad hebbende hagelslag, wordt gezegd, is ook in ruime mate op de boekweit toepasselijk; in sommige streken echter is dit gewas 2/3 afgehageld, in onderscheidene andere geheel vernield.

Het *koolzaad* stond gunstig te velde; in eenige streken geeft het een goed beschot, in de kleigronden echter valt het tegen, vooral het winterzaad, waarvan men vroeger de beste verwachting had; de qualiteit is middelmatig, en in het kanton Oss heeft men ondervonden

dat het zaad weinig olie oplevert; daar waar den 8sten Augustus jl. hagel is gevallen heeft men geen vierde gedeelte van het koolzaad dat droog te velde lag, overgehouden; ook de hagelslag van 28 Augustus daaraanvolgende heeft aan het toen nog te velde staande zaad veel schade veroorzaakt.

Volgens de eerst ingekomen berigten, werd de aardappeloogst in het algemeen zeer ongunstig aangemerkt; het natte voorjaar is oorzaak geweest, dat die vrucht veertien dagen later dan gewoonlijk en dan nog onregelmatig uitkwam; de bekende aardappelziekte openbaarde zich ongeveer acht dagen vroeger dan in het verledene jaar en nam met rassche schreden toe, zoodat in weinige dagen op de meeste velden het loof geel en verdord was geworden; in sommige gemeenten zelfs had zich de ziekte nog nimmer in een zoo hevigen graad vertoond en leverde een treurig aanzien op.

De latere berigten zijn daarentegen van meer bevredigenden aard en men heeft in de laatste dagen algemeen opgemerkt, dat de ingevallen droogte den verderen voortgang der aardappelenziekte grootendeels heeft belet. Behalve dat de knol of de vrucht sedert de eerste verschijnselen der ziekte aanmerkelijk grooter geworden is, wordt op vele velden waargenomen dat de stengels aan hunne toppen uitspruitsels geschoten hebben die een jeugdig groen aanzien behouden en alzoo het bewijs opleveren dat de plant oneindig minder van hare groeikracht door de ziekte heeft verloren dan in vorige jaren steeds het geval is geweest. Men vermeent dan ook het er thans voor te mogen houden dat in dit jaar in het algemeen meer aardappelen dan in 1852 zullen gerooid worden.

Ten slotte mag men aannemen dat de minder gunstige uitkomsten van eenige oogstgewassen door andere beter uitgevallene en vooral door het thans bestaande gunstiger vooruitzigt van den aardappeloogst eenigermate vergoed zouden worden, indien niet de bij herhaling in de meeste streken van dit gewest voorgevallen hagelslag in vele gemeenten eene bezorgde toekomst deed vooruitzien.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 15 en 16 van het BIJBLAD I, inhoudende het verslag van het verhandelde in de zitting der Eerste Kamer van den 5den dezer; — waarachter volgt het in die zitting uitgebragte Verslag der Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt van den Staat op de onderscheidene kerkgenootschappen, benevens het daarop van regeringswege gegeven antwoord.

Rhijnhoogte te Keulen: den 4den September 8 voet 2 duim (8 voet Rhijnl.).

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag den 26sten September 1853, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland of, bij zijne afwezendheid door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Tiende District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het Bouwen van eene Brugwachterswoning aan het Zederikkanaal onder Vianen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving, volgens Art. 19 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Maandag en Dingsdag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur A. Greve te 's Gravenhage en den Hoofdingenieur titulair Docters van Leeuwen te Gorinchem.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Hertogdom *Limburg.*

AANBESTEDING.

Op Maandag den 19den September 1853, des voormiddags ten 10 ure zullen, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Zevende District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Maastricht, worden Aanbesteed:

de vereischte Vernieuwingen en Herstellingen aan de bestaande Lands-Rijs- en Aardewerken enz. langs de rivier de Maas in het Hertogdom Limburg, en derzelver Onderhoud tot 1°. Julij 1854; met de leverantie van al de daartoe benoodigde Materialen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 13 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg te Maastricht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemeld Hertogdom ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Maastricht, bij den Ingenieur Schneitter aldaar en bij den Ingenieur van Opstall te Roermond.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN SCHEEPVARENDEN OP DE ZUIDERZEE.

De Minister van Marine brengt ter kennis van Belanghebbenden, dat het vaarwater *de Geul* of zoogenaamde *Boontjes*, ten jare 1851 met *drie boeijen* afgebakend, thans zoodanig is verzand bevonden, dat die afbakening verder nutteloos is te achten, en dat mitsdien bevelen gegeven zijn, om gezegde boeijen weg te nemen.

's Gravenhage, den 23sten Augustus 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

KENNISGEVING.

De jaarlijksche rekening en verantwoording van het Collegie der kleine of verschharing- en kustvisscherij voor de provinciën *Zuid- en Noordholland*, over 1852, zal, ten overstaan eener Commissie uit Gedeputeerde Staten van *Zuidholland*, plaats hebben op Woensdag den 21sten September aanstaande, des voormiddags ten elf ure, aan het locaal van het provinciaal bestuur in het Korte Voorhout te *'s Gravenhage*; wordende mitsdien de belanghebbenden in die visscherij, welke verlangen mogten deze verantwoording bij te wonen, uitgenoodigd om zich op bovengemeld tijdstip aldaar te doen vinden.

's Gravenhage, den 30sten Augustus 1853.

De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland,
VAN DER HEIM.

*** De Najaars-Vergadering der Provinciale Commissie van Onderwijs in *Zuidholland* zal aanvangen op Maandag den 10den October 1853, des avonds ten *zeven* ure, en gehouden worden te *'s Gravenhage*, in het Provinciaal Gouvernementshuis in het *Korte Voorhout.*

De Examens voor den eersten en tweeden rang, alsmede die voor vreemde talen zullen plaats hebben op Dingsdag den 11den October, die voor den Derden en Vierden rang, op Woensdag den 12den October, en die voor de toelating als Schoolhouderesse en Huisonderwijzeresse op Donderdag den 13den October, alle te beginnen des voormiddags ten *negen* ure.

Om tot het Examen te worden toegelaten zal men zich ten minste *veertien* dagen te voren moeten aanmelden bij den Schoolopziener van zijn district, met overlegging van Geboorteacte, bewijs van goed gedrag en reeds verkregen acte van algemeene toelating.

Verder zullen allen, die wenschen geëxamineerd te worden, moeten doen blijken van hunne inwoning in de provincie gedurende het geheele laatste jaar; en daarenboven die voor den tweeden rang, dat zij hoofdonderwijzer zijn of daartoe de geschiktheid hebben; en die voor den derden rang, dat zij minstens gedurende een jaar op eene goede school zijn werkzaam geweest.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Tweede* trekking der *Tweede* Klasse van de 22ste *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 6den September 1853, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 16260	een prijs van			20,000	gulden.	
» 9235	»	»	»	1000	»	
» 2040	»	»	»	1000	»	

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te *Woudrichem* zal onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog in het openbaar Aanbesteden:

het Metselen van eenen [illegible] muur te Loevestein.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 13den September 1853, des morgens ten elf ure, in het Koffijhuis het Zwarte Paard te *Woudrichem*, alwaar van den 5den te voren het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te *Woudrichem.*

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te *Gorinchem* zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het uitvoeren van eenige Werkzaamheden in de Forten te Vuren en te Asperen.

Deze Aanbesteding zal geschieden op Woensdag den 14den September 1853, des voormiddags ten elf ure, in het Logement de Hooiwagen te *Gorinchem*, alwaar het Bestek acht dagen te voren ter lezing zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te *Gorinchem.*

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Burgemeester en Wethouders der gemeente Ouderkerk aan den IJssel maken bekend, dat bij besluit van den Raad in dato 8 Julij 1853, goedgekeurd bij resolutie van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, dd. 19 Julij 1853, n°. 18, is bepaald, » dat de Kermis in deze gemeente in het vervolg, te beginnen met 1853, een aanvang zal nemen op den laatsten Maandag der maand September en eindigen met den eerst daaraanvolgenden Donderdag, in plaats van op den laatsten Zondag der maand September tot den eersten Zondag in de maand October."

Ouderkerk aan den IJssel, den 5den September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
De Burgemeester,
VAN WANING.
De Secretaris,
M. RIJKAART, *Weth. l. S.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

De Beneficiaire Erfgename van wijlen den heer *P. C. Dill*, in leven Boekverkooper, gewond hebbende te 's Gravenhage en aldaar overleden den 16den October 1850, zal op Donderdag den 6den October 1853, des voormiddags ten 10 ure, in het Venduhuis der Notarissen in de Nobelstraat te 's Gravenhage, ten overstaan van den Notaris *C. J. van de Watering* aldaar, doen de tweede en laatste Rekening en Verantwoording van haar Beheer in die Nalatenschap.

Wed. J. A. DILL, DE JONG.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.